

Funkcionalistická moderna - objekt číslo 12 žije!

Author: Ing. arch. Miro Minca | Published: 20.07.2009

Investor stavby AJG vsadil na už v zložitých terénnych konfiguráciách zbehlého „harcovníka“ - architekta Petra Moravčíka (obytný komplex na Kramároch, kde navrhoval v podobných podmienkach). Na terénne členitom pozemku na Dlhých Dieloch, spolu s architektmi Martinom Hormannom a Zuzanou Vančovou (spolupráca - Yveta Hormannová a Stanislav Komár) tak rozohral hmotovú kompozíciu troch objemov - veľkostne rozličných obdĺžnikov a vytvoril architektonicky čistý obytný kubus - Objekt číslo 12.

Kompozícia vo svahu

Tu sa ponúkajú možnosti vhodného začlenenia do zložitého svahového terénu - takže na východnej strane (do „dvornej“ časti) je objekt vnímateľný aj so svojimi tromi podzemnými podlažiami (s „ementálovou“ fasádou - kruhovými oknami na presvetlenie a prevetranie garáží), na západnej (uličnej časti) je však už na „teréne“. Celková kompozícia je teda definovaná terénou konfiguráciou a svetlotechnickými podmienkami zároveň. Tri obdĺžnikové hmoty - predĺžená zalomená (dve hmoty) a skrátaná - sú v zalomení spojené komunikačným jadrom objektu.

Architekt Moravčík tu vhodne navrhol tzv. átriový schodiskový priestor (cez všetky podlažia), na ktorý sa na každom podlaží napája systém presklených pavlačí orientovaných do ulice. Farebne tento priestor átria a pavlačí odlišil ostrou zelenou v kontraste s bielou (steny) a antracitovou na podlahe (dlažba). Prízemie je teda vstupnou časťou do bytov a polyfunkčného nebytového priestoru s plochou 150 m². Je ustúpené a spolu s hlavnou hmotou a ukončujúcim (hmotovo redukovaným) strešným podlažím tak vytvára klasické hmotové (aj materiálové a farebné) členenie objektu - podnož, vlastná hmota a strešné podlažie.

Kvalitné pôdorysné riešenie

V objekte je celkovo 52 bytových jednotiek - 34 dvojizbových, 16 trojizbových a 2 štvorizbové. Byty sú navrhované aj pre pohodlný prístup ľudí na vozíčku. Výmery bytov od 61 m² (dvojizbové) až po 96 m² (štvorizbové), ako aj štandardný materiálový dizajn sú navrhnuté tak, aby vyhovel požiadavkám klientov s hypoúvermi. Pôdorysne sa priamo z garáží dostávame suchou nohou cez schodisko alebo výtahy do jednotlivých bytov. Tie sú prístupné jednak z pavlačí na západnej strane, jednak z chodieb (v strede skrátenej hmoty). Na tieto vstupné časti do bytov sú potom naviazané jadrá - komory, šatníky, kúpeľne a toalety.

Orientácia obytných priestorov (otvorených dispozične systémom kuchyňa - obývacia izba) je jednak na východ pri pavlačovom systéme, jednak na východ a západ pri chodbovom systéme. Obývací priestor je tiež oživený veľkostne primeranou loggiou. Tu je zaujímavé aj technicko-stavebné riešenie zníženého parapetu (v ňom je zakomponované aj vykurovacie teleso) so stabilnou a veľkoplošnou parapetnou doskou, na ktorej sa dá v prípade potreby aj sedieť. Tento prvok sa dá využiť aj na umiestnenie či už zelene alebo iných solitérnych predmetov. V časti orientovanej na východ vyniknú najmä terasy pod „holým nebom“ - tie sú na najvyššom podlaží a sú vlastne len výrezom do fasády.

Čistá konštrukcia a forma

Konštrukčné riešenie objektu plne rešpektuje morfológiu a funkciu využitia. Zvislý nosný systém tvoria priečne steny a pozdĺžne monolitické ŽB steny (hrúbka 200 a 300 mm) a piliere obdĺžnikového prierezu. Horizontálne nosné konštrukcie sú taktiež monolitické ŽB dosky (hrúbka 220 mm) a ich maximálne rozpätie je 7 500 mm.

Systém pavlačí a schodiska je presvetlený celoplošnou presklenou stenou, čím najmä v prípade pavlače ide o naozaj veľmi príjemné riešenie na chránený vstup do bytu. Tá tvorí zároveň akýsi tepelno a zvukovo-izolačný filter, aj keď juhozápadná orientácia bez tieniacich žalúzií by mohla byť v letných mesiacoch tepelným problémom.

Peter Moravčík týmto návrhom len potvrdzuje vyzretosť a čitateľný rukopis svojej architektonickej tvorby. Po už spomenutom projekte na Kramároch či materiálovo rozmanitom Rozadole tak opäť dokazuje, že strohá forma a materiály pri správnej kombinácii robia „zázraky“. Čisté a presné línie, hladká biela omietka a presklená fasáda z ALU-profilov, „vyrezanie“ loggií do hmoty, zábradlie nie na plnú výšku od podlahy, pozinkované deliace steny a zábradlia z hranolových profilov, primerané farebné kontrasty bielej, antracitovej a zelenej, „ementálové“ okná garáží - to sú dominantné atribúty jeho ostatnej architektúry.

A preto možno len kvitovať, že vznikla ďalšia dobrá architektúra, pričom neboli na to potrebné ani drahé materiály, ani komplikovaná forma. Objekt číslo 12 žije!

Foto - autor

1. Presklená pavlač
2. Átriový schodiskový priestor
3. Loggia
4. „Ementálové“ garážové okná
5. Detail zábradlia a deliacich stien
6. Zalomenie hmoty - komunikačné jadro
7. Čisté línie a kubusy
8. Strešná krajina

20.07.2009 09:21, Ing. arch. Miro Minca